

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

**דחיית המועדים ליישום תיקון מס' 28
לחוק לימוד חובה – פיצול כיתות א'-ב'
בלימודי מיומנויות היסוד**

מוגש לוועדת החינוך, התרבות והספורט

ל' בכסלו תשע"א

7 בדצמבר 2010

כתיבה: יובל וורגן

אישור: הודיה קין, ראש צוות

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 6408240/1

פקס: 02 - 6496103

www.knesset.gov.il/mmm

מבוא

מסמך זה נכתב לבקשת חברת הכנסת רונית תירוש, לקראת ישיבתה של ועדת החינוך, התרבות והספורט בנושא תיקון חוק לימוד חובה (תיקון מס' 28), התשס"ז-2007. תיקון זה נועד לדחות את מועד השלמת החלתו של החוק האמור, והוא מוצע בהצעת חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-2010 [להלן: הצעת חוק ההסדרים], בפרק ט"ז – שונות, סעיף 71.

1. חוק לימוד חובה (תיקון מס' 28) – התשס"ז-2007

ביוני 2007 התקבל בכנסת תיקון מס' 28 לחוק לימוד חובה, התש"ט-1949 אשר הוסיף לחוק זה את סעיף 12ד', שכותרתו "הגבלת מספר התלמידים בלימודי מיומנויות היסוד". סעיף זה קובע כי בלימודים המתקיימים במוסד חינוך רשמי, בכיתות יסוד (א'-ב'), יילמדו לפחות עשר שעות מסך כל שעות הלימוד השבועיות של מיומנויות היסוד (קריאה, כתיבה וחשבון), במסגרת לימודים שבה מספר התלמידים למורה אינו עולה על עשרים תלמידים.

להוראות סעיף זה נקבעה תחולה הדרגתית. כיוון שסך שעות הלימוד השבועיות שעליהן הוחל החוק היה 20 שעות לימוד (עשר שעות בכיתה א' ועשר שעות בכיתה ב'), נקבעה החלה בארבע פעימות שוות של חמש שעות לימוד, במשך ארבע שנות לימודים עוקבות, החל משנת תשס"ט (2009/10), כמפורט להלן:

- 1) תשס"ט: כיתות א' – חמש שעות לימוד;
- 2) תש"ע: כיתות א' – עשר שעות לימוד (כלומר חמש שעות נוספות);
- 3) תשע"א: כיתות ב' – חמש שעות לימוד;
- 4) תשע"ב: כיתות ב' – עשר שעות לימוד (כלומר חמש שעות נוספות).

1.1. הדחייה הקודמת במועדי יישומו של החוק

בהצעת חוק ההסדרים לשנים 2009-2010 הציעה הממשלה לדחות את מועדי התחולה האמורים, ובתוך כך לקבוע שההרחבה של מספר שעות הלימוד השבועיות במסגרת המצומצמת תידחה בשלוש שנים, הן לגבי כיתות א' (הוצע לדחות לתשע"ג במקום תש"ע) והן לגבי כיתות ב' (הוצע לדחות לתשע"ה במקום תשע"ב).

לו הצעה זו היתה מתקבלת, השלמת החלתו של החוק היתה נדחית כאמור לשנת תשע"ה, וזאת לאחר שלוש הפסקות בנות שנה בהחלתו ההדרגתית של החוק – בשנים תש"ע, תשע"ב ותשע"ד.

הנימוקים העיקריים להצעה זו לדחייה היו יישום רפורמת "אופק חדש" ויישום התוכנית הממשלתית להקטנת מספר התלמידים בכיתה, אשר צמצמו לטענת הממשלה את הצורך בתוספת שעות לימוד לשם הקטנת מספר התלמידים בהתאם לסעיף 12ד בחוק.

ועדת החינוך, התרבות והספורט דנה בהצעה זו ביוני 2009, והחליטה שלא לקבל את הדחייה כפי שהוצעה על-ידי הממשלה. תחת זאת, הוועדה החליטה לאשר דחייה מצומצמת יותר, שלפיה השלמת החלתו של החוק תהיה בשנת תשע"ג (דחייה של שנה אחת בלבד לעומת החוק המקורי), כאשר החלתו ההדרגתית של החוק תימשך ברצף בשנים תשע"א-תשע"ג, ללא הפסקות נוספות.

יש לציין כי במסגרת קביעתה של ועדת החינוך בדבר החלת החוק ברצף בשנים תשע"א-תשע"ג, נדונה השאלה האם ליישם את החוק תחילה בהיקף של עשר שעות לימוד בכיתות א', או ליישמו תחילה בהיקף

הכנסת

הרצף החוק והמידע
nevo.co.il

של חמש שעות לימוד בכיתות א' וחמש שעות לימוד בכיתות ב'. הוועדה קבעה, בהסכמתו של מנכ"ל משרד החינוך, ד"ר שמשון שושני, כי יש להשלים תחילה את יישום החוק בכיתות א', ובהתאם לכך נקבעו המועדים להמשך היישום כפי שמופיעים בחוק במתכונתו הנוכחית.¹

1.2. יישום החוק עד היום²

על-פי תשובת משרד החינוך לפנייתנו, בשנת הלימודים תשס"ט הוקצתה תוספת של חמש שעות לימוד לשכבת כיתות א', בחינוך הרשמי וברשתות החינוך החרדיות של החינוך המוכר שאינו רשמי – מרכז החינוך העצמאי ומעיין החינוך התורני, בהיקף כולל של 19,268 שעות.

עקב התיקונים האמורים לחוק, במסגרת חוק ההסדרים לשנים 2009-2010, לא היתה בשנת הלימודים תש"ע תוספת מעבר לזו שהוקצתה בשנת תשס"ט.

בשנת הלימודים תשע"א מוקצת תוספת של חמש שעות לימוד לשכבת כיתות ב', בחינוך הרשמי ובשתי הרשתות האמורות, בהיקף כולל של 20,793 שעות (בשולי הדברים נציין, כי משרד החינוך קבע את הקצאתה בשנה זו של תוספת חמש שעות לימוד לכיתות ב', כאילו התיקון המוצע בהצעת חוק ההסדרים לשנים 2011-2012 כבר התקבל; כאמור, החוק במתכונתו הנוכחית קובע כי בשנת לימודים זו יוקצו חמש שעות לימוד נוספות לכיתות א', וזאת בהתאם להחלטת ועדת החינוך מיוני 2009).

לפי משרד החינוך, לבתי-הספר הועברו הנחיות אשר חידדו את ייעודן של שעות אלו לפיצול הכיתות לצורך לימודי מיומנויות היסוד. כמו כן, המשרד מסר כי משוב על השפעותיו של יישום החוק עד כה צפוי להתקבל באמצעות שאלון שיופץ השנה לבתי-הספר (וזאת במסגרת מעקב אחר השגתו של היעד שמשרד החינוך הציב לעצמו בנושא שיפור הישגים).

1.3. ההצעה הנוכחית לדחיית מועדי יישומו של החוק

ההצעה הנוכחית לדחיית מועדי יישומו של החוק דומה למדי להצעה שהוגשה על-ידי הממשלה במסגרת חוק ההסדרים לשנים 2009-2010, אשר כאמור לא התקבלה כלשונה על-ידי ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת.

על-פי ההצעה הנוכחית, השלמת החלתו של החוק לכדי עשר שעות לימוד בכיתות א' תידחה לשנת תשע"ג (כפי שהוצע גם בהצעת חוק ההסדרים הקודמת) ובכיתות ב' תידחה לשנת תשע"ד (לעומת דחייה לתשע"ה שהוצעה בהצעת חוק ההסדרים הקודמת). גם בהצעה הנוכחית, בדומה להצעה הקודמת, נכללת הפסקה בת שנה בהחלתו של החוק – וזאת בשנת הלימודים הבאה, תשע"ב (2011/12).

אומנם, על-פי ההצעה הנוכחית תוקדם החלת החוק בחמש שעות לימוד בכיתות ב' לשנה זו (תשע"א), אך זאת עקב המרה של חמש שעות לימוד שהיו אמורות להתווסף בכיתות א', ואין בכך משום הקדמה של החלת החוק בכללותו בשנה זו.

להלן טבלה המסכמת את השינויים במועדי היישום של החוק, כפי שהתקבלו במסגרת חוק ההסדרים לשנים 2009/10 וכפי שמוצעים במסגרת חוק ההסדרים לשנים 2011/12, לעומת החוק המקורי:

¹ פרוטוקול מס' 36 משיבת ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת, 29 ביוני 2009.

² מיכל כהן, סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי, משרד החינוך, מכתב, 8 בנובמבר 2010.

הכנסת

הרצו החוק והמידע
nevo.co.il

הצעת חוק ההסדרים 2011/12	החוק במתכונתו הנוכחית, לאחר תיקונו במסגרת חוק ההסדרים 2009/10	החוק כפי שהתקבל בכנסת בשנת 2007		
(תשס"ט)	(תשס"ט)	תשס"ט	כיתות א' – חמש שעות לימוד	(1)
תשע"ג	תשע"א	תש"ע	כיתות א' – עשר שעות לימוד	(2)
הקדמת התחולה (לתשע"א (במקום תשע"ב))	תשע"ב	תשע"א	כיתות ב' – חמש שעות לימוד	(3)
תשע"ד	תשע"ג	תשע"ב	כיתות ב' – עשר שעות לימוד	(4)

מדברי ההסבר לסעיף זה בהצעת חוק ההסדרים עולה כי ישנם שני נימוקים עיקריים להצעה לדחיית המועדים להמשך יישומו של החוק האמור (נימוקים אלה זהים לנימוקים העיקריים שניתנו להצעה שהוגשה במסגרת חוק ההסדרים לשנים 2009-2010):

א. עלותו התקציבית הגבוהה של החוק;

ב. צמצום הצורך בתוספת שעות לימוד, לשם הקטנת מספר התלמידים במסגרות הלימוד, עקב יישום רפורמת 'אופק חדש' ועקב ביצוע התוכנית הממשלתית להקטנת מספר התלמידים בכיתה.

בעניין העלות התקציבית – נציין כי על-פי תשובת אגף התקציבים במשרד האוצר לפנייתנו, עלותה של תוספת 5 שעות לימוד שבועיות שנתיות לכיתות א' עומדת כיום על כ-102 מיליון ש"ח. תחשיב זה מבוסס על כך שמספר השעות הנדרש (כפי שהתקבל ממשרד החינוך) עומד כאמור על 20,793 שעות, כאשר עלותה של שעה שבועית שנתית עומדת על כ-4,910 ש"ח.³

נזכיר כי בהצעת תקציב משרד החינוך לשנים 2011-2012 יש גידול בתקציב המשרד, ובתוך כך תוספות תקציב המיועדות להשגתה של שורת יעדים שהמשרד הציב בראש סדר העדיפויות.⁴

אשר לנימוק בדבר צמצום הצורך בתוספת שעות לימוד לשם הקטנת מספר התלמידים במסגרות הלימוד:

א. במערכת החינוך מבוצעת כיום התוכנית הממשלתית להקטנת מספר התלמידים בכיתה, המבוססת על החלטות ממשלה בנושא מהשנים 2007 ו-2008. ככלל, יעדה של תוכנית זו הוא

³ שירה גרינברג, רפרנטית חינוך, משרד האוצר – אגף התקציבים, דואר אלקטרוני, 7 בדצמבר 2010.

⁴ אתר האינטרנט של משרד האוצר, עיקרי הצעת תקציב משרד החינוך לשנים 2011-2012; מרכז המחקר והמידע של הכנסת, תיאור וניתוח הצעת תקציב משרד החינוך לשנים 2011-2012, כתב: יעקב צ'רטוף, 28 בנובמבר 2010.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע
נבו
nevo.co.il

להביא לכך שמספר התלמידים בכיתה, בכלל בתי-הספר, יפחת ל-32 תלמידים בכיתה לכל היותר. עם זאת, התוכנית מוחלת באופן הדרגתי (תחילה בבתי-ספר שדירוגם החברתי-כלכלי הוא הנמוך ביותר) ויישומה צפוי להימשך שנים רבות (תוך שהוא מותנה בבחינה של "מידת תרומתה לשיפור מערכת החינוך").⁵

בהקשר לנושא מסמך זה, יש להבהיר כי יישומה של התוכנית הממשלתית להקטנת מספר התלמידים בכיתה בחינוך היסודי כלל לא חל כיום על כיתות א'-ב'. יישום התוכנית בחינוך היסודי החל חל כיום על שכבות ג'-ד' בלבד (ובחלק מבתי-הספר אשר השתתפו בניסוי הראשוני של התוכנית, גם בכיתות ה') וככל הידוע לנו, אין תכנון ליישומה בכיתות א'-ב' בשנת הלימודים הנוכחית או הבאה.

ב. במסגרת יישומה של רפורמת "אופק חדש" במערכת החינוך, מחויב כל מורה ללמד חמש שעות פרטניות בשבוע, שמטרתן, בין היתר, תגבור במקצועות הליבה לתלמידים מתקשים. שעות פרטניות אלו ניתנות, במסגרת יישום הרפורמה, גם לתלמידים בכיתות א'-ב'.

בהקשר לנושא מסמך זה, ראוי להזכיר כי כאשר דנה ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת בהצעה לדחיית המועדים ליישום חוק זה במסגרת חוק ההסדרים לשנים 2009-2010, ציין יו"ר הוועדה דאז, חבר הכנסת זבולון אורלב, את הדברים הבאים:⁶

"אגב, מישוהו הזכיר כאן את השעות הפרטניות שגם הן חשובות, אבל הן לא עונות בדיוק על אותה בעיה. בשיחה שלי עם שר החינוך, כאשר דיברנו על האפשרויות האלה, באמת עמדנו על העניין הזה שהשעות הפרטניות הן לא במקום. זה לימוד איכותי מסודר של מיומנויות היסוד, של הבנת הנקרא, קריאה, כתיבה, חשבון שכלל שיינתנו בקבוצות קטנות יותר, כך הסיכוי למצוא כשלים בשנים מאוחרות יותר פוחת והולך".

נציין כי גם הסתדרות המורים מתנגדת לכריכתה של דחיית היישום של חוק זה ביישומה של רפורמת "אופק חדש"; ראו הרחבה בעניין זה להלן.

2. נתונים⁷

על-פי נתוני משרד החינוך, בשנת הלימודים הקודמת – תש"ע (2009/10), עמד המספר הממוצע של תלמידים בכיתה, בכיתות א' בחינוך הרשמי בלבד, על 29.3 תלמידים לכיתה (בשנת הלימודים הנוכחית עומד מספר זה על 28.8 תלמידים לכיתה, נכון לדצמבר 2010).

בכיתות ב' בחינוך הרשמי עמד המספר הממוצע של תלמידים בכיתה בשנת תש"ע על 28.8 תלמידים לכיתה (בשנת הלימודים הנוכחית עומד מספר זה על 29.1 תלמידים לכיתה, נכון לדצמבר 2010).

כלל, על-פי נתוני משרד החינוך, במספר הממוצע של תלמידים בכיתה, בשכבות א'-ב' בחינוך הרשמי, לא חל שינוי ניכר בעשר השנים האחרונות. להלן פירוט הנתונים (נתונים אלה אינם כוללים כיתות ברשתות החינוך החרדיות, אשר גם בהן מיושם החוק):

⁵ ראו החלטת הממשלה מס' 4275, מיום 27 בנובמבר 2008, והחלטת הממשלה מס' 4016 מיום 24 באוגוסט 2010.

⁶ פרוטוקול מס' 36 משיבת ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת, 29 ביוני 2009.

⁷ כל הנתונים בפרק זה מבוססים על נתוני משרד החינוך, מינהל תקשוב ומערכות מידע, מערכת "במבט רחב – מספרים על החינוך"; עיבוד הנתונים במרכז המחקר והמידע של הכנסת.

הנתונים בפרק זה מתייחסים לכיתות חינוך רגיל בלבד – לא כולל כיתות חינוך מיוחד ובתי-ספר לחינוך מיוחד.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע
nevo.co.il

מספר התלמידים הממוצע בכיתה, בכיתות א'-ב', חינוך רשמי בלבד, תש"ס-תשע"א (שנים נבחרות)

תשע"א *(2010/11)	תש"ע (2009/10)	תשס"ה (2004/05)	תש"ס (1999/2000)	
כיתות א'				
*104,709	110,168	99,505	93,502	מספר תלמידים
*3,640	3,761	3,425	3,226	מספר כיתות
*28.8	29.3	29.1	29.0	ממוצע תלמידים לכיתה
כיתות ב'				
*109,529	101,649	99,023	95,366	מספר תלמידים
*3,766	3,531	3,395	3,301	מספר כיתות
*29.1	28.8	29.2	28.9	ממוצע תלמידים לכיתה

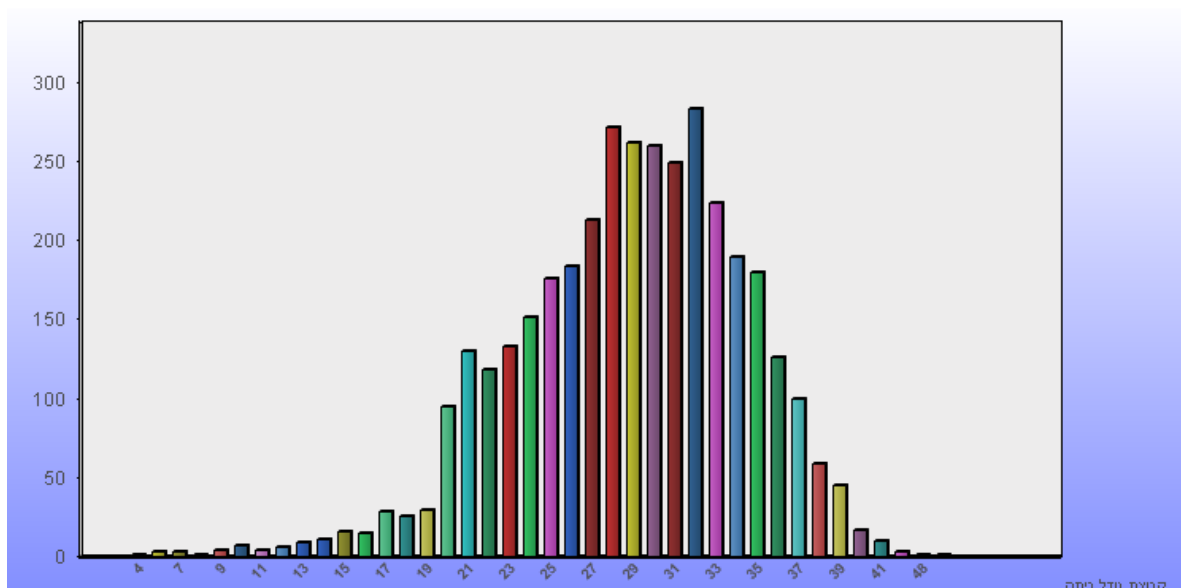
* נתונים נכונים לתחילת דצמבר 2010; ייתכנו שינויים עקב קליטת נתונים מאוחרת.

בצד האמור לעיל, ניתוח של **התפלגות מספר התלמידים בכיתה** מצביע על כך שבכיתות א', בחינוך הרשמי בלבד, יש כיום כ-950 כיתות אשר בהן **יותר מ-32** תלמידים בכיתה (כאמור, יעדה של התוכנית הממשלתית להקטנת מספר התלמידים בכיתה הוא כי המספר יעמוד על 32 תלמידים בכיתה לכל היותר, לכן התייחסנו גם כאן למספר זה). מספר כיתות א' בחינוך הרשמי שבהן **יותר מ-30** תלמידים בכיתה עמד על כ-1,490 כיתות.

בכיתות ב' בחינוך הרשמי היו בשנת הלימודים הקודמת כ-1,060 כיתות שבהן **יותר מ-32** תלמידים בכיתה, וכ-1,570 כיתות שבהן **יותר מ-30** תלמידים בכיתה.

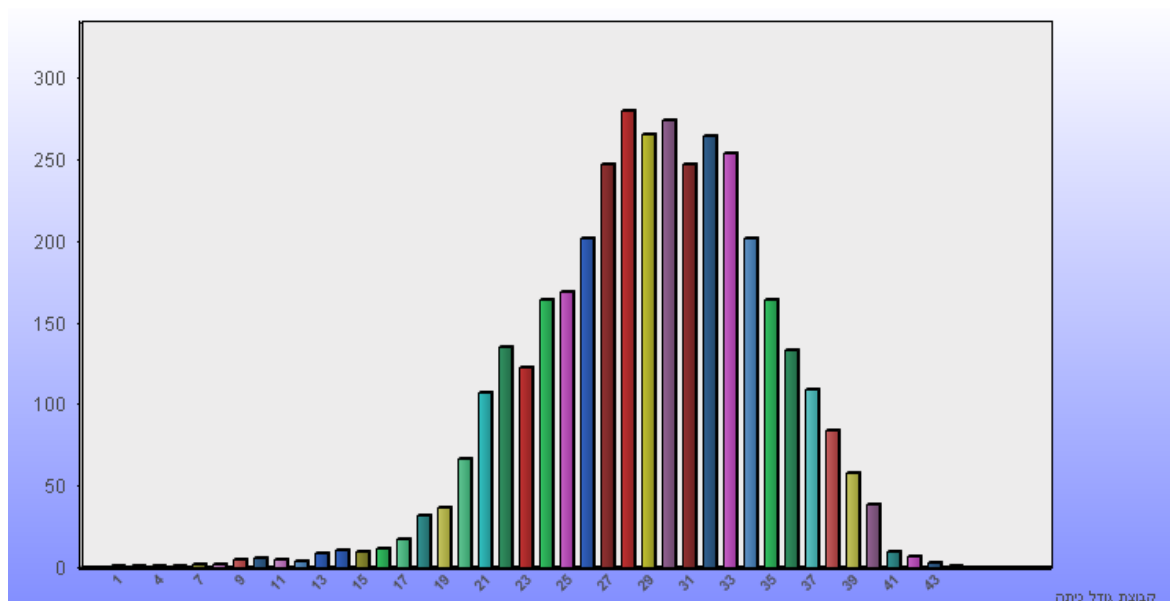
להלן תרשימים המתארים את התפלגות מספר התלמידים בכיתה, בכיתות א' ובכיתות ב' בחינוך הרשמי, בשנת הלימודים הנוכחית (תשע"א):

התפלגות מספר התלמידים בכיתה, כיתות א' בחינוך הרשמי, תשע"א (2010/11)

הכנסת

התפלגות מספר התלמידים בכיתה, כיתות ב' בחינוך הרשמי, תשע"א (2010/11)

יש לציין כי בפילוח המספר הממוצע של התלמידים בכיתה לפי פיקוח – ממלכתי וממלכתי-דתי, המספר הממוצע בחינוך הממלכתי מעט גבוה יותר מהממוצע הכללי בחינוך הרשמי (בכיתות א', מספר זה עומד בשנת הלימודים הנוכחית על 30 תלמידים לכיתה, לעומת 28.8 בכלל החינוך הרשמי). גם שיעור הכיתות שבהן יותר מ-32 תלמידים בכיתה, מתוך כלל הכיתות, גבוה יותר בחינוך הממלכתי באשר בחינוך הרשמי בכללותו.

3. עמדת הסתדרות המורים⁸

בתשובת הסתדרות המורים לפניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת נכתב כי **הסתדרות המורים מתנגדת להצעת הממשלה לדחיית המועדים בהמשך יישום תיקון מס' 28 לחוק לימוד חובה**. נימוקיה של הסתדרות המורים לעמדתה זו הם כדלקמן:

- " הגבלת מספר התלמידים בלימודי מיומנויות היסוד היוותה אחת מאבני הדרך ששימשו לפריצת מוסכמות בגיבוש רפורמה במערכת החינוך;
- ההסכם הזמני ליישום הרפורמה נחתם ביום 10 בספטמבר 2007 כשברקע, ביום 5 ביוני 2007, התקבל לכנסת התיקון האמור לחוק לימוד חובה;
- משהכירה הממשלה בצורך הדחוף בהקטנת מספר התלמידים בכיתות א'-ב' כחלק מפרויקט לאומי לקידום החינוך בישראל, הוקצו המשאבים הכספיים וההסדר עוגן בחקיקה.
- מהלכים אלה היו ידועים ונלקחו בחשבון עת הוסכם על מתן שעות פרטניות לתלמידים, ואין לראות בשעות הפרטניות תחליף לצמצום במספר התלמידים.
- ההוראה בכיתות הקטנות מוכיחה עצמה כמוצלחת וכמקדמת את התלמידים.

⁸ הסתדרות המורים בישראל, תשובה לפניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, התקבלה מגב' נעמי ריפתין, יו"ר המזכירות הפדגוגית בהסתדרות המורים, 17 בנובמבר 2010.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע
nevo.co.il

- תשומת הלב מופנית לכך, כי בחלוף כשלוש שנים ממועד תחולתו של תיקון מס' 28 לחוק לימוד חובה כבר מתעורר הצורך לנסות ולכרסם בפרויקט משמעותי, אשר כאמור שזור בהסכם רפורמת "אופק חדש" ופוגע בו בעקיפין.

לדברי גב' נעמי ריפתין, יו"ר המזכירות הפדגוגית בהסתדרות המורים, "מספר התלמידים בכיתה הוא נושא קריטי לשיפור מערכת החינוך". גב' ריפתין מציינת כי המשוב המתקבל מבתי-הספר על יישומו של החוק עד כה, מצביע על כך שהגבלת מספר התלמידים בכיתה "מניבה פירות חינוכיים ולימודיים משמעותיים, יוצרת אווירה לימודית ומקנה הרגלי למידה וחשיבה טובים לאין ערוך, ותשפר את הישגי התלמידים בטווח הארוך".

4. המחקר בתחום הגבלת מספר התלמידים בכיתה

כיוון שמסמך זה לא נכתב במסגרת הליך חקיקה שבמסגרתו נשקלת הגבלת מספר התלמידים בכיתות נוספות (אלא ביישום חוק שכבר נחקק), ומפאת קוצר היריעה, לא נסקור כאן את הממצאים המפורטים העולים ממחקרים בולטים בתחום זה.

ניתן לציין כי ככלל, החוקרים חלוקים בשאלה אם למספר התלמידים בכיתה כשלעצמו יש השפעה על הישגי התלמידים ואם יש הצדקה לעלות הגבוהה הכרוכה בהפחתתו, ועם זה נראה שיש הסכמה בדבר ההשפעה החיובית של הפחתת מספר התלמידים בכיתה, בכיתות הנמוכות (גן עד כיתה ב' או ג'), על איכות ההוראה ועל אקלים הלמידה בכיתה (ובחלק מהמקרים, גם על הישגי התלמידים), בייחוד כאשר מדובר בהפחתה לכדי 20 תלמידים בכיתה או פחות. בכמה מקרים, השפעה זו נמצאה כבולטת במיוחד עבור תלמידים הבאים מרקע חברתי-כלכלי חלש, ותחולתה נמשכה גם במעקב אחר לימודיהם בכיתות גבוהות יותר.⁹

4.1 דוח ראמ"ה על הערכת יישום התוכנית הלאומית לחינוך – פיצול כיתות א'-ב' בלימודי מיומנויות היסוד¹⁰

בנובמבר 2007 פרסמה הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה) דוח בנושא "הערכת שלב א' של התוכנית הלאומית בחינוך בשנת הלימודים השנייה להפעלתה – התשס"ז". מדובר על הניסוי ("פיילוט") ליישום דוח ועדת דוברת במערכת החינוך. ממצאי הדוח מתייחסים לדיווחים שהתקבלו ממורים, מנהלי בתי-ספר, הורים ומפקחים.

אחד הנושאים הכלולים בדוח הוא פיצול כיתות א'-ב' בהוראת מיומנויות היסוד. להלן ממצאי הדוח בנושא זה:

- בשתי שנות הפעלתה של התוכנית, ברובם המכריע של בתי-הספר יושם פיצול כיתות א'-ב' לקבוצות למידה קטנות (או נוספה מורה לכיתה במקצועות היסוד), והדבר נתפס כנקודת החוזק הבולטת של התוכנית (ההדגשה במקור);

⁹ ראו למשל: עמי סלנט ודזירה פז, גודל כיתה אופטימלי והשפעתו על הישגים לימודיים וחברתיים, מכון מופ"ת, יוני 2010; מרכז המחקר והמידע של הכנסת, הגבלת מספר התלמידים בכיתה בגני-ילדים ובכיתות א'-ב', כתב: יובל וורגן, מרס 2007.

¹⁰ הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה), הערכת יישום שלב א' של התוכנית הלאומית בחינוך בשנת הלימודים השנייה להפעלתה – התשס"ז, נובמבר 2007.

הכנסת

הרצו החוקר והמידע
nevo.co.il

- ההשפעה החיובית של פיצול כיתות א'-ב', לדעת מרבית המרואיינים, באה לידי ביטוי בזמן המוקדש לתלמידים, בהישגי התלמידים בכלל והתלמידים המשולבים והמתקשים בפרט, באפשרויות לתגבר תלמידים מתקשים, ובביצוע יותר הערכות לימודיות של המורה.

ההשפעה של פיצול כיתות א'-ב' בתחומים השונים – שיעור המדווחים על השפעה חיובית

במגזר דוברי הערבית			במגזר דוברי העברית			
הורים	מנהלים	מורים	הורים	מנהלים	מורים	
63%	97%	75%	75%	97%	88%	הקדשת זמן אישי לתלמידים ע"י המחנכות
64%	97%	75%	67%	99%	84%	הישגים לימודיים
	87%	90%		96%	89%	הישגי התלמידים המתקשים שאינם תלמידי שילוב
	82%	72%		80%	79%	הישגיהם של תלמידי השילוב בלימודים
	97%	74%		76%	74%	ביצוע הערכות לימודיות של תלמידים ע"י המורים
	95%	70%		98%	94%	תגבור תלמידים מתקשים שאינם תלמידי שילוב

- מודל ההפעלה השכיח ביותר של פיצול הכיתות היה מודל משולב: גם שתי קבוצות באותה כיתה, וגם חלוקת כיתה לקבוצות נפרדות;
- משנשאלו המורים והמנהלים מהו מודל ההפעלה הרצוי, רק מיעוטם טענו שרצוי כי שני מורים ילמדו בחלל אחד; מחציתם סבורים שעדיף מודל הפעלה משולב, ו-45% סבורים שיש לחלק תמיד את הקבוצות לחללים נפרדים.
- **עמדתם של המפקחים בדבר פיצול כיתות א'-ב':** המפקחים שותפים לדעה שההשפעות של פיצול כיתות א'-ב' חיוביות מאוד.

הכנסת

הרצו החוקר והמידע

nevo.co.il